REDACȚIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
Scrisorĭ nefrancate nu se primesc.
Manuscripte nu se retrimit.
INSERATE
se primesc la Administrațiune în Brașov și la următorele
BIROURI de ANUNȚURI:
In Viena: la M. Dukes Nachf., Nux. Augenfeld & Emeric Lesner., Heinrich Schalek. A. Oppelik Nachf., Anton Oppelik. In Budapesta la A. V. Goldberger, Ekstein Bernat. Iuliu Leopold (VII Erzsebet-korut).
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o serie garmond pe o colonă 10 banĭ pentru o publicare. Publicărĭ mai dese după tarifă și învoială. — RECLAME pe pagina 3-a o seriă 20 banĭ

GAZETA TRANSILVANIEI

ANUL LXVII.

„GAZETA“ iese în fie-care ḑi
Abonamente pentru Austro-Ungaria
Pe un an 24 cor.. pe șese lunĭ 12 cor.. pe trei lunĭ 6 cor.
N-rii de Duminecă 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 fr. pe an.
Se prenumeră la tóte oficiele poștale din întru și din afară și la d-nii colectorĭ.
Abonamentul pentru Brasov
Administrațiunea, Piața mare, Têrgul Inului Nr. 30. etagiu I.: Pe un an 20 cor., pe șese lunĭ 10 cor., pe trei lunĭ 5 cor. Cu dusul în casă: Pe un an 24 cor., pe șése lunĭ 12 cor., pe trei lunĭ 6 cor. Un esemplar 10 banĭ. — Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 260. Brașov, Miercurĭ 24 Noemvrie (7 Decemvrie). 1904.

Colonisările.

(*a*) Principele Bismarck a fost un bărbat providențial pentru Germania. Numele cancelarului de fer, care în jumĕtatea a dóua a secolului XIX și-a înălțat patria la apogeul, de unde dominéză politica și dă direcțiune în mișcarea culturală și economică a Europei — va trăi în secole și va fi pomenit alăturea cu ceĭ mai renumițĭ domnitorĭ ai imperiului german.

Vor fi fost și alțĭ bărbațĭ deștepțĭ și energicĭ în Germania, contimporanĭ de ai lui Bismarck Vor fi fost unii póte chiar mai învĕțațĭ și mai stăruitorĭ și diplomațĭ mai finĭ, decât cancelarul de fer, și cu tóte acestea rolul lor a fost mărginit, și ei pe lângă tóte calitățile eminente, cu carĭ au fost înzestrațĭ de la natură, n'au isbutit a-șĭ asigura un nume mai de sémă în istorie și corpul lor nicĭ n'a fost de-abinele acoperit de lut, când și numele lor a fost dat uitării.

Posteritatea nu apreciéză calitățile eminente, deșteptăciunea și energia, — ci *succesul*. Ér Bismarck în privința succesului a fost fiul desmierdat al norocului.

Cu tóte acestea s'ar înșela cineva, decă ar crede, că și acțiunile lui Bismarck au fost însoțite totdéuna de succes. Din contră, se citéză în istoria luptelor politice ale sale nu numai o inițiativă, care a suferit fiasco. Așa d. e. în „kulturkamf“-ul început cu atâta îndârjire, Bismarck nu numai că nu a putut obținea ceea-ce a țintit, ci a obținut tocmai efectul contrar. Pe urma „Kulturkampf“-ului s'a ridicat un Windhorst și a creat centrul, care până în ḑiua de astăḑĭ este cel mai puternic partid în parlamentul german.

N'a isbutit Bismarck nicĭ cu legile draconice aduse împotriva mișcăriĭ socialiste, ci tocmai din contră prin legile sale a contribuit în mĕsură însemnată la înjghebarea și consolidarea partidului social-democrat, care astăḑĭ este al doilea partid în parlamentul german.

Dér fiascul cel mai complet, ce 'a înregistrat Clio în întreprinderile ui Bismarck a fost *colonisarea* iniiată la 1887 de marele cancelar lin mijlócele statului, cu scop de a espoia pe Polonĭ de pământ și făênd din ei pribegĭ, sĕ împământeéscă pe proprietățile lor elementul erman.

Nu este aci locul a cerceta, ırĭ vor fi fost causele nereușitei lui smarck, ajunge a constata, că deși misiunea însărcinată cu esecutarea lonisărilor a operat cu mijlóce bote, de cât carĭ mai marĭ nicĭ oiă nu va fi în stare sĕ jertfescă un alt stat european, totuși astăḑĭ tistica arată, că din provinciile po e au emigrat în acestĭ anĭ aprópe sfert de milion de Germanĭ, ale or proprietățĭ fură repede ocupate tot atâția imigranțĭ polonĭ, și arată că terenul câștigat de Polonĭ în timp de 17 anĭ se evaluéză la 5 mile pătrate.

Involuntar trebuia sĕ citâm acest esemplu acum, când din nou vedem că stafia colonisărilor maghiare zăticnesce creerii șoviniștilor.

Un óre-care Ludwig Rezsö ospitéză în colónele revistei „M. Közélet“ cu desfășurarea teoriei sale de colonisare. Este vorba, firesce, de Ardeal, bastionul Ungariei! Salvatorul națiunei în trecut și salvatorul statului viitor național! Tot atâtea calificative onorifice pentru Ardeal, eșite din condeiul rodnic al lui Ludwig Rezsö,

Pe hârtie, firesce, care după cum arată esperiențele tuturor timpurilor, este fórte răbdătóre, planul se póte espune fără nicĭ o dificultate și șansele reușitei se pot zugrăvi în colorile cele mai favorabile.

Și planurile acestea atât de frumos ticluite mai au avantagiul, că pe autor îl pun în evidență, ca pe un bun „patriot“, ceea-ce nu puțin contribue la înaintarea lui. Epoca nóstră decadentă admite în Olimpul nemuririi maghiare pe toțĭ piticii. O singură condiție li-se cere: Sĕ fi cooperat la zidirea edificiului statului maghiar național.

Cu drept cuvênt ne întrebăm însĕ:

Decă Bismarck cu mijlócele enorme ce-i stăteau la disposiție și cu grandórea națiunei germane, a ajuns la un resultat atât de deplorabil, óre crede d-l Ludwig Rezsö, că el și cei-ce i-ar urma teoria, vor fi mai norocoșĭ?

Pe cât scim noi, Românii în ce privesce tenacitatea rassei sunt superiorĭ Polonilor.

Și n'am crede, că Ludwig s'ar simți mai strașnic de cât un Bismarck!

Brașov, 23 Noemvrie.

O nouă surprisă militară. Diarul „*Zeit*“ din Viena aduce scirea despre o nouă surprisă militară. „*Zeit*“ anunță, că ultima audiență a ministrului comun de rĕsboiŭ *Pittreich* la Majestatea Sa stă în legătură cu *noua lege pentru armată* și cu pregătirea codului penal militar. Intr'una din ședințele viitórei sesiunĭ a camerei ungare, contele Tisza va presenta dietei aceste două proiecte. Noua lege militară va proclama serviciul activ de doi anĭ, ér proiectul referitor la noul cod penal militar va conține disposițiunea, că la tribunalul militar de prima instanță se va aplica *limba maghiară*. Probabil, că și naționalitățile din Austria vor primi astfel de concesiunĭ de limbă. Inoirea cea mai însemnată va fi, că în urma introducerei serviciului activ de doi anĭ, *contingentul de recruțĭ va fi de treĭ orĭ așa de mare*, decât contingentul sporit, pe care l'a zădărnicit obstrucțiunea maghiară: adecă vr'o *60,000 ómenĭ mai mult*, decât cel actual.

Din ședințele corpurilor legiuitóre române. In ședința de Lunĭ a *Senatului* președintele cetesce o telegramă de mulțămire a A. S. principelui Leopold pentru condolențele esprimate de Senat cu ocasia morței principelui Frideric de Hohenzollern. D-l I. Brătianu, ministru de externe, rĕspunde la întrebarea pe care a făcut'o d-l Ioan Lahovari Vinerea trecută, că România a primit invitație de la guvernul Statelor-Unite pentru congresul de pace de la Haga ḑicênd, că îndată ce se va fixa data, ministrul va decide.

Președintele declară ședință secretă spre a-se da citire proiectului de rĕspuns la Mesagiul tronului.

In ședința de Lunĭ a *Camerei* d-l Em. *Costinescu*, ministru de finanțe, depuse pe biroul Camerei proiectul budgetului Statului pe anul 1905—1906. Președintele suspendă apoi ședința pentru o jumĕtate de óră, pentru-ca comisiunea însărcinată cu redactarea rĕspunsului la mesagiul tronului sĕ-și presinte raportul. Ședința se redeschide la 3 și 10 minute; d-l Missir raportor al comisiunei, dă cetire proiectului de rĕspuns la mesagiul regal.

Evenimentele din Innsbruck în camera italiană. Ministrul afacerilor streine *Tittoni* rĕspunḑênd în ședința din 2 Dec. a camerei italiane la diferitele întrebărĭ asupra escesolor de la Innsbruck, a declarat, că acele evenimente nu pot fi de cât deplânse, *totuși rĕtăcirea mulțimei escitate nu póte se slăbéscă legăturile carĭ unesc sciința și civilisațiunea germană cu sciința și civilisațiunea italiană nicĭ se influințeze raporturile dintre Austro-Ungaria și Italia*, carĭ au adêncĭ rădăcinĭ în apărarea marilor interese și în firmele și lealele intențiunĭ ale celor două guverne.

Crisa patriarchală și Aromânii. „Politische Correspondenz“ află din Constantinopol, că patriarchul ecumenic a presentat înaltei Porte un memoriu confidențial asupra crisei patriarchatului. Din causa acestei crise legațiunea română a trebuit sĕ-și întrerupă acțiunea sa întru susținerea Aromânilor. Acéstă acțiune va fi reluată după anul nou rĕsăritean, când crisa patriarhatului va fi resolvată.

Situația politică ungară.

Diua de Duminecă a fost érăși o di fórte agitată. S'au ținut o mulțime de adunărĭ poporale, tóte contra guvernului, afară de cea din Pojun, care a fost pusă la cale de partidul guvernamental și la care s'a presentat ministrul de comerciŭ *Hieronyimi* ca sĕ justifice printr'un discurs procedarea guvernului.

Dintre tóte adunările cea mai importantă a fost adunarea opoziționalilor din *Gyor*, la care contele *Apponyi* a participat alăturĭ de Fr. *Kossuth*. Deschidêndu-se seria discursurilor, Francisc *Kossuth* a salutat pe acei domnĭ, carĭ au avut curagiul de a-se smulge din legăturile partidului de la putere. A spus apoi, că *obstrucția este în Ungaria o adevĕrată instituție națională*, căreia Maghiarii au sĕ-i mulțumescă fórte mult. Contele *Apponyi* a spus între altele, că Tisza nu vré sĕ salveze adevĕratul parlamentarism, ci numai un pseudo-parlamentarism, în care nu se póte validita voința „națiunei“. Pseudo-parlamentarismul pretinde de a nu se opune nimenĭ *poruncei din Viena*. In fapta lui Tisza Apponyi vede un precedent și un indiciu pentru toțĭ despoțiĭ cum trebue sĕ se ignoreze regulamentul camerei. Décă va succede acest esperiment, el va avé nenumĕrate esemple în viitor. In fine a apelat la auditoriu, ca la viitórele alegerĭ sĕ se pună pe partea opoșiției, care apără drepturile poporului.

Tot Duminecă s'a ținut o adunare poporală a „noului partid“ în *Neoplanta*. A participat și baronul D. *Banffy* și a ținut o vorbire în care și-a desfășurat programul și a vorbit și despre situația politică actuală.

Importantă a fost și adunarea partidului liberal din *Pojun*. Ministrul de comerciŭ *Hieronyimi* s'a presentat la adunare însoțit de o mare gardă de mameluci. In discursul, ce l'a ținut, a arătat situația dificilă în care se află guvernul față cu funcționarea defectuósă a parlamentului. Se face risipă de timp în dietă și nimic serios nu se póte lucra. In starea acésta trebuia sé se întreprindă ceva pentru vindecarea bólei parlamentului și remediile trebuiau căutate în parlament insușĭ. Ceeace a făcut guvernul, a făcut de silă, findcă nu putea privi pasiv ravagiile bólei parlamentare. Hieronyimi a polemisat cu oposiția unită. A făcut apoi declarația categorică, ḑicênd, că „guvernul nu se va abate de la intenția și voința sa de a lupta în cestiunile ce i-s'au impus și *orĭ-ce s'ar întîmpla, el nu va da înderĕt în fața obstrucțiunei*“.

Cu alte cuvinte guvernul contelui Tisza e firm decis a nu se opri la calea jumĕtate și va purta înainte lupta începută la 18 Noemvrie.

Adunărĭ de protestare contra guvernului s'au maĭ ținut la Debrețin, Kecskemet, Eger, Miskolț, Sopron, Sătmar, Calocea și în alte orașe mai micĭ.

*

Corespondentul din Budapesta al ḑiarului „N. Fr. Presse“ vorbind despre lupta în contra obstrucțiunei scrie între altele:

„Astăḑĭ deja tóte cercurile parlamentare, carĭ pot judeca nepreocupat stau sub impresiunea cunoscinței positive (unter dem Eindrucke der positiven Kenntniss), că *acțiunea inaugurată de guvern*, orĭ-ce s'ar întîmpla, *va fi între tóte împrejurările dusă în împlinire.* Tot astfel cercurile partidului liberal au deja cunoscință sigură, că *alegerile viitóre generale* nu vor fi conduse în nicĭ un cas de altul, decât de ministrul președinte contele Tisza“......

...Se mai asigură, că în 11 Decemvre contele Stefan Tisza va ține un discurs la o adunare poporală în *Têrgul-Mureșului*, la care fiind învitat va lua parte.

Data acestei enunciațiunĭ denotă, că redeschiderea dietei nu se va face așa de curênd, cum se crede în genere. Este fórte probabil, că a patra sesiune a dietei va începe numai după visita ministrului președinte la Têrgu-Mureșului, adecă după 11 Decemvrie.

Colonisările maghiare.

Pe când statistica emigrărilor ne presentă monarchia cu cifra de 206.000 suflete, emigrate numai în cursul anului 1903 în America, în care sumă elementul maghiar este representat cu un contingent însemnat și pe când un alt contingent și mai însemnat de Maghiarĭ din Sĕcuime emigréză necontenit în România, soviniștilor

de la „Magyar Közélet le arde de colonisărĭ maghiare spre a „restabili“ continuitatea elementului maghiar din Sĕcuime cu cel din basinul de pe baraganul unguresc.

Dr. Ludwig Rezsö este acel erou vrednic de condeiul lui Cervantes, care pe 6 colóne largĭ ale ultimului numĕr din „M. Közélet“ îșĭ desfășură teoria salvatóre a colonisărilor.

Nu pentru-că ar fi de luat în serios, ci numai pentru stabilirea mentalităţiĭ pocite a autorului lăsăm sĕ urmeze aicĭ câte-va pasage din elucubrațiunea d-lui Ludwig:

Mureșul — ḑice Ludwig — isvoresce în Ciuc și curge întâiŭ pe teritoriu curat maghiar. Pe partea acésta a ţĕrmurilor sunt 65 comune, și anume: 29 cu majoritate maghiară, 4 germane, 32 române.

In Térnava-mică din 8 comune de pe valea Mureșului 4 sunt în majoritate maghiară. In Turda-Arieș din 18 comune 5 sunt maghiare. In Alba Inferióră din 58 comune 10 au majoritate maghiară. In Hunedóra din 115 comune, numai 3 sunt cu majoritate maghiară.

Cu totul așa-dér 282 comune, din carĭ numai 51 cu maioritate maghiară.

A dóua linie principală a colonisărilor ar fi *valea Someșului.* Din cele 130 comune de pe acéstă vale în 16 au Maghiarii majoritate, între carĭ centre însemnate ca: Clușiul, Gherla, Deșiul etc.

A treia linie ar fi *valea Oltului.* Acest rîu *necredincios* isvoresce tot din Ciuc ca și Mureșul, trecênd prin comitatele Treiscaune, Brașov. Făgăraș și Sibiiu și apoi trece în România. Aicĭ din 76 comune în 7 este majoritate maghiară.

O a patra linie ar fi *câmpia Ardealului* și de aicĭ pe valea Crișului repede, unde s'ar puté destrăma blocul massiv al Românilor.

*

Cu elucubrațiunile lui Ludwig și ale celor de-o pănură cu el, ne ocupăm la primul loc ai numĕrului de adḑi.

Rĕsboiul ruso-japones.

De pe câmpul de rĕsboiŭ n'au sosit scirĭ importante mai nouĕ.

Ḑiarele din Londra spun, că Japonesilor lĭ-ar fi succes a duce pe „colina de 203 metri“ tunurĭ de calibru mare. Afară de acésta ei ar fi mai cucerit o colină înaltă de 300 metri situată la sud de colina 203 m. Despre luptele din urmă la *Port-Arthur* ḑiarele aduc următórele amĕnunte:

Ḑiarul *„Daily Mail“* află, că la Tokio este o adevĕrată esplosie de bucurie populară pentru cucerirea înălţimei ḑisă „de 203 metri“. Unicul fort ce se mai află între înălțimea cucerită și portul de la Port-Arthur, este fortul Talvangkong. Inălţimea ocupată este la cincĭ mile și jum. departe de basinul unde se găsesc aglomerate vasele navale ruse. Orașul nou la Port-Arthur este departe numai de trei mile și jum. Afară de acésta, înălțimea dominéză tóte posițiunile fortificate, carĭ au rĕmas în mânile Rușilor, fiind punctul cel mai înalt împrejurul fortăreţei. Din fortul Tavanku Rușii deschid un foc ucigător în contra înălţimei cucerită de Japonesĭ, pentru a-i împiedeca sĕ transporte tunurĭ de calibru mare. Japonesii vor trebui sĕ se apere în contra atacurilor infanteriei rusescĭ cu tunurĭ cu tir rapid și cu artilerie ușóră. In ultima ḑi, Japonesii au dat înălţimei „de 203 metri“ douĕ-spre-ḑece asalturĭ.

„Daily Telegraph“ află, că Japonesii au avut 15.000 morţĭ și rănițĭ. Ultimele asalturĭ le-au dat suindu-se pe enormele maldăre de cadavre, carĭ stau încă neîngropate.

„Lokalanzeiger“ află, că tunurile rusescĭ găsite de japonesĭ pe crésta colinei ḑisă „de 203 metri“ sunt în numĕr de ḑece și sunt de calibru mare, cu multe munițiunĭ. Japonesii au întrebuințat imediat tunurile acestea în contra posițiunilor rusescĭ. Rușii au încercat în repeţite rêndurĭ, conduşĭ de generalul Stössel în persónă, sĕ recuceréscă posițiunile perdute, dér în zadar. Săpătorii japonesĭ au săpat imediat șanţurĭ și au ridicat tranșee, ast-fel, că posițiunile japonese au devenit inexpugnabile.

„Times“ spune, că la asaltul dealului „de 203 metri“, Rușii au lăsat pe Japonesĭ sĕ înainteze fórte mult, apoi au deschis asupra lor un foc de tot ucidĕtor. Companii întregĭ au fost distruse. Câţĭ-va Japonesĭ s'au aruncat pănă peste frontul rusesc, spre a fi masacraţĭ. Ast-fel au fost respinse un-spre-ḑece asalturĭ. Cel d'al doi-spre-ḑecelea a reușit. Rușii au trebuit sĕ se retragă în grabă, urmărițĭ fiind de Japonesĭ cu baioneta, după-ce se dăduse o luptă corp la corp. Mulţĭ morţĭ rușĭ au fost îngropaţĭ de Japonesĭ. Erau grămeḑĭ marĭ de morţĭ rușĭ.

Odată cu asaltul în potriva colinei ḑisă de 203 metri, diviziile a 9-a și a 11-a japonese au dat un asalt înpotriva forturilor de la Erlung și Kikwan. Japonesii au pierdut în timp de 24 ore 15 mii ómenĭ. Port-Arthurul a costat până acum pe Japonia *40 mii de ómenĭ.*

*

Un ordin de ḑi al lui Kuropatkin conţine — după scirile ḑiarelor englese — date interesante asupra situațiunei trupelor rusescĭ la Șaho. Ordinul de ḑi ḑice, că din 8—24 Octomvrie n. au fost transportaţĭ de pe câmpul de rĕsboiŭ la Mukden și de aicĭ mai departe 828 ofițerĭ și 28.479 soldațĭ rănițĭ și 190 ofițerĭ și 3827 soldaţĭ bolnavĭ.

*

Din Petersburg se telegrafézä, că în tóte orașele mai marĭ ale Rusiei este provocată populațiunea prin foi volante, ca în ḑilele de Dumineca sĕ se întrunéscă și sĕ voteze resoluțiunĭ, prin carĭ guvernul sĕ fie provocat a pune capĕt rĕsboiului.

*

Amiralul Fölkersan, comandantul flotei baltice, a plătit pentru trecerea vaselor rusescĭ de rĕsboiŭ prin canalul Suez o taxă de 370,000 francĭ.

SCIRILE ḐILEI.

— 23 Noemvrie v.

De la Rêșnov ni-se anunță următórele: Când sutele de alegĕtorĭ românĭ comunalĭ, carĭ fuseseră în deputațiune la Brașov, s'au întors aséră acasă, la gara de aicĭ era adunată o imensă mulţime, mai cu sémă femei și copii, peste o miie de suflete.

In decursul ḑilei, după-ce bărbaţii porniseră la Brașov, se lăţise în Rêșnov faima tendenţiósă, că Rêșnovenii ar fi avut pe drum un conflict sângeros, că 4 din ei ar fi morțĭ și că Sașĭ ar fi căḑut încă și mai mulţĭ.

Faima acésta a pus în mare îngrijire familiile rĕmase acasă, — de aceea aglomeraţia cea mare la gară.

Vĕḑênd cei ce așteptau, că s'au reintors toțĭ sănĕtoșĭ și veselĭ au isbucnit în strigăte de bucurie. Marele convoiŭ de bărbaţĭ, femei și copiĭ au pornit apoi cântând pe stradele Rêșnovului și s'au îndreptat apoi cu toțiĭ spre biserică. Aicĭ s'a ţinut o mică slujbă și preotul *Hamsea* a ţinut o vorbire căldurósă către popor, arătând ce au isprăvit în Brașov și că are cea mai firmă speranță, că drepturile poporului vor fi respectate la viitórea alegere.

† Frederic de Hohenzollern. — In urma încetărei din viaţă a A. S. Principelui Frederic de Hohenzollern, fratele M. S. Regelui Carol, Curtea regală română a luat doliu pe timp de trei lunĭ cu începere de la 20 Noemvrie v. Regele Carol a mers Dumineca diminéţa la biserica catolică din strada Pitar-Moșu, unde s'a rugat pentru odihna sufletului rĕposatului sĕu frate, ér astăḑĭ la órele 10 diminéţa s'a oficiat la catedrala catolică din Bucurescĭ un requiem pentru odihna sufletului A. S. Principelui Frederic de Hohenzollern, în presenţa M. S. Regelui și a familiei regale. Astăḑĭ, Marţĭ, s'a făcut la Sigmaringen înmormêntarea corpului defunctului principe.

Emigrările în America. Paul Strauss, întors de curênd dintr'o escursiune în America, îșĭ descrie impresiile în „Figaro“ de la 1 Dec. Vorbind despre emigrărĭ descrie edificiul colosal din Ellis Island din faţa orașului Newyork, un edificiu în care ḑilnic se revisuesc actele și punga și starea sanitară a câte 7—8000 de emigranţĭ. Sĕ nu fie certaţĭ cu justiția și bunele moravurĭ, sĕ aibă cel puţin 20 dolarĭ la ei și sĕ fie sănĕtoșĭ, liberĭ de metehne și bóle contagióse. Acestea se cer emigranţilor din partea guvernului Statelor Unite. Mĕsurile acestea s'au luat în vederea proporţiilor enorme, ce a luat emigrarea europénă în ultimii 2—3 anĭ! Pe când la 1899 numĕrul emigranţilor a fost 311,745, la 1903 numĕrul lor s'a urcat la 937,831. Italia e representată cu 230,000, Austro-Ungaria cu 206,000, Rusia 136,000, Scandinavia 70,000, Britania 70,000, Germania 40,000.

† Ioan Broju. „T. R.“ aduce scirea, că părintele Ioan Broju, capelan militar c. și r., a încetat subit din viéță erĭ nópte în Sibiiu. Repausatul a fost timp îndelungat redactor la „T. R.“ In tinereţele sale a publicat în „Conv. Literare“ povesti frumóse. Ca preot militar a sciut sĕ-șĭ câștige stima și iubirea tuturor, împlinindu-șĭ datoriile cu multă esactitate.

Desvĕlirea monumentului G. C. Cantacuzino. Dumineca d. a. s'a desvĕlit în Bucurescĭ pe piaţa Icónei monumentul ridicat lui G. C. Cantacuzino, fost ministru și întemeiatorul ḑiarului „Voința Națională“. La actul desvĕlirii au luat parte familia Cantacuzino, toţĭ miniștrii, președinţii Corpurilor legiuitóre, primarul capitalei, numĕróse corporațiunii și un public ales. După serviciul divin, oficiat de Mitropolitul Moldovei, a urmat desvĕlirea monumentului. Pe un pedestal de marmoră se înalţă bustul lui Cantacuzino, esecutat în bronz. Pe partea din faţă a soclului stă o femeie, representând pressa și avênd în mână un condeiŭ, cu care scrie într'o carte deschisă cuvêntul „Patria“ și numele mai multor membrii marcanţĭ ai partidului liberal. La piciórele acestei figurĭ este un numĕr din ḑiarul „Voința Naţională“. In numele comitetului de inițiativă pentru ridicarea acestui monument, a vorbit d-l I. G. Bibicescu, predând monumentul primăriei Capitalei spre îngrijire. Au vorbit apoi: ministrul Sturdza în numele guvernului, I. Kalinderu în numele „Creditului funciar rural“, P. Grădișteanu în numele Ligei și F. C. Robescu în numele Primăriei.

Bucurescii în céță. Din Bucurescĭ se scrie: Sâmbătă séra s'a lăsat asupra capitalei o céţă atât de désă, cum nu s'a mai pomenit de mult. Comunicațiunea pe străḑĭ a trebuit întreruptă, deóre-ce nu putei vedé nicĭ la doi pașĭ. Ómenii, surprinșĭ pe drum de acéstă céţă, se loveau necontenit de semenii lor séu de trăsurĭ, case și alte obiecte. Tramvaiurile și birjele se mișcau în pas încet, séu se opriau în loc, de témă sĕ nu se întîmple vre-o catastrofă. In urma unui ordin al prefecturei, s'au mobilisat numĕroșĭ gardistĭ, carĭ erau postaţĭ cu facle în mână la locurile mai frecuentate. Nicĭ acéstă dispositiune însĕ n'a putut înlătura inconvenientele, deórece în fie-care minut se întîmplau ciocnirĭ între ómenĭ și trăsurĭ. Numĕróse vitrine au fost sparte. Incurcăturĭ marĭ s'au întîmplat îndeosebĭ pe calea Griviței, care duce la gară. Aicĭ era un sgomot asurḑitor provocat de strigătele și răcnetele pasanţilor, birjarilor și vizitiilor de tramcarĕ și tramvaie. Mulţĭ au scăpat trenurile de séra, ne aflând birjarĭ, carĭ sĕ-i ducă la gară. Chiar și espedarea postei a suferit întârdierĭ. Céța a început sĕ dispară deabia în órele dimineţii.

Inmormêntarea președintelui Krüger. Se scrie din Pretoria, că înmormêntarea președintelui Krüger se va face la 16 Decemvrie în ḑiua a 70 aniversară, când Burii au bătut pe zulușĭ. Cadavrul va fi expus după sosirea vaporului „Batavier“ pe bordul acestui vapor timp de opt ḑile spre vedere publică. După acésta generalul Louis Botha îl va transporta la Pretoria, unde va fi expus din nou spre vedere publică în edificiul lui „United-

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

Domnul Niță.

De N. N. *Beldiceanu.*

Domnul Niţă e fórte amărît: consórta dumisale, cocóna Fifiţa, e o viespe cum nu se mai află în tótă mahalaua Teilor, și-i face ḑile fripte, mai fripte ca renumiții mititei de la cârciuma din colț a lui Ghiţă Berbecu: *La Alexandru Machedon.* Nu scie bietul domnul Niță cum sĕ-șĭ mai împace jumĕtatea. Ce ḑice astăḑĭ? Hai sĕ-i cumpere o prepeliță. Ḑis și făcut. Cumpĕră de la un păsărar o prepeliță și se înfățișéză fórte vesel cu ea înaintea cucónei Fifiţei:

„Uite, Fifițo dragă, ce mai lucru de pitpalac ţĭ-a luat neica...“

Cucóna Fifiţa îșĭ puse mânile în șoldurĭ, făcù nisce ochĭ cât nisce prune și prinse a țivli:

„Firi-i-ai al dracului cu pitpalacul tĕu cu tot și mânca-l'ai fript sĕ-l mănâncĭ, cum îmĭ mănâncĭ tu mie ḑilele... Pitpalac îmĭ trebue mie? Duce-te-ai învêrtindu-te ca ciocârlia opt și cu a brânzei nouĕ, cu pitpalacul tĕu cu tot...

— Fifițo dragă, sĕ am pardon, sĕ-mĭ plesnéscă ochii décă n'am vrut sĕ-ţĭ fac plăcere...

— Auḑĭ d-ta, plăcere? Piei dinaintea mea...

— Pe onoa...

— Piei!

— Sĕ-mĭ ples...

— Taaacĭ, că m'apucă *nevricalele,* m'apucă *pandaliile,* mor... Fugĭ, piei, ghiujule, putregaiule, hodorogule... Așa mĭ-ai mâncat tinereţele... ¡Aoleo, aoleo, de ce m'a mai făcut maica, de ce? Ca sĕ fiu numai de chin pe lumea asta? Aoleo, aoleo...

Și cocóna Fifiţa începe a se boci în gura mare și a se trage de cap; ér domnul Niță se învîrte 'n tóte părţile ca o curcă beată.

„Da ce ai, Fifițo neică? Vino-ţĭ în fire, domnule...“

Amurgul cucerea mahalaua sĕracă. Pe la portițe, pe lăvițĭ, cumetrele stăteau la sfat. La portița unei căsuţe albe, îngropate în valurile de verdéță ale unei grădinițe, sta visătóre o fată c'o flóre roșie în pĕr, și salcâmul uriaș de la pórtă, încărcat de flóre, îmbalsaméză tótă mahalaua. Intr'un cerdac suspina tainic o armonică un cântec de dragoste și fata ofta tainic cu ochii în gol

Ceasornicul unei fabricĭ de la marginea mahalalei se luminà puternic, și în cenușa asfinţitului părea că arde luna, ţintuită pe zidul uriaș.

Domnul Niţă ridicà din umere plin de năduf, oftà disperat luându-șĭ cușca cu prepelița, și ieși în ţipetele ascuțite ale cocónei Fifiţa.

Sub umbrarul cârciumei: *La Alexandru Machedon* ardea un felinar mare într'o rótă roșietică de lumină. Domnul Niță întrà sub umbrar, puse cușca într'un cuiŭ și se așeḑà pe scaun în róta de lumină, strigând:

„Sĕ vie, neică, o juma' de pelin de Port-Arthur! Ufff, don'le Ghiţă, nu vĕd înaintea ochilor de nĕcaz, îmĭ vine sĕ-mĭ iau lumea 'n cap, pă onórea mea de familist... Er mĭ-o făcut dumneaei *nasulie...*“

Un băiat aduse pelinul: Domnul Niță bea și oftéză din băierele inimei în lumina roșetică a felinarului. Armonica suspină tainic în pacea asfinţitului. Departe, un ariston prinde a cânta un vals vechiŭ și din când în când îșĭ contenesce cântecul ca sĕ ofteze cu durere, ca stăpâni de aducerĭ aminte, pe când luna se ridică ca o fóie de aur de-asupra salcâmului înflorit. Și domnul Niță începù a vorbi, înduioșat grozav:

„Așa, neică Ghiță, ér mĭ-o făcù dumneaei nasulie... Inc'o juma', nene... Așa eu la nĕcaz, al dracului, beau de stinenișorule...“

*

A doua ḑi, Dumineca, domnul N[illegible] plecà la Moșĭ cu consórta, domnul N[illegible] cu *cotletele* pieptănate și ras cu perd[illegible] cu pălăria pe o sprânceană și cu ţig[illegible] între dinţĭ; cu pantalonĭ cu crețĭ, cu

Church". — Averea rĕmasă după Krüger se evaluéză la 18 milióne coróne. Afară de 600.000 coróne lăsate pentru diferite instituțiunĭ filantropice în Olanda, Krüger a lăsat sume considerabile și pentru vĕduvele și orfanii celor căḑuțĭ în rĕsboiul pentru libertate. Un alt legat a mai lăsat pentru o fundațiune destinată a servi cultivării limbei olandese în Africa de sud.

Colegiul din Dobrițin — și ajutorul de stat. Colegiul reformat din Dobrițin, întocmai ca și șcóla superióră reformată din Sárospatak, luptând de mai mulțĭ anĭ cu lipse materiale, unii dintre membrii conventului districtual sulevaseră în conventul de astă-primăvară ideia, ca sĕ se céră de la guvern ajutor pentru susținerea colegiului. In conventul de tómnă, ținut sĕptĕmâna trecută, comitetul a făcut apoi propunere formală pentru a se cere ajutor de stat, dér propunerea a fost respinsă cu majoritate de un vot (32 contra 31), pe motiv, că „nu e permis sĕ espună eventualităților viitórelor evoluțiunĭ politice" colegiul din Dobrițin: „mândria regnicolară a protestantismului maghiar".

Inchiderea exposiției din St.-Louis. Joi în 1 Decemvrie s'a închis exposiția universală din S.-Louis. Ea a fost visitată în total de 19 milióne ómenĭ. Numĕrul acesta, în comparație cu numĕrul visitatorilor expositiei din Chicago, aranjată înainte cu 11 anĭ, este mic. Acea exposiție fusese adecă visitată de 30 milióne. Exposiția va rĕmâné remarcabilă prin congresele scientifice, ce s'au ținut acolo. Aeronauții s'au așteptat la invenții nóuĕ în privința balonului dirijabil. Concursul aeronautic a desilusionat însĕ pe mulțĭ. Premiul de 100.000 dolarĭ nu s'a putut acorda nicĭ unuia dintre concurențĭ. Cheltuielile au fost de 10 milióne funțĭ. Socotelile s'au încheiat cu un beneficiu de 200,000 funțĭ.

Sinuciderea unui locotenent prusian. Se scrie din Mainz: Mare sensație a provocat aicĭ sinuciderea locotenentului *Dietz* din reg. Nr. 13 de husarĭ din acest oraș. La început se credea, că sinuciderea s'a întêmplat din cause de amor. Acuma se aduce la cunoscință publică următórea scrisóre a locotenentului: „Critica sdrobitóre a colonelului v. Blumentthal asupra detașamentului meu, mĕ silesce sĕ-mĭ iau viéța. El mĕ trateză cu antipatie și nu mĕ îndreptățesce. De patru anĭ sufer, acum nu mai pot. Critica de astăḑĭ nu o pot suporta. Sâmbătă de sigur vom auḑi aceeașĭ critică și fiind-că mĕ tem, că nu mĕ voiŭ puté stăpâni, de aceea e mai bine sĕ mor".

Arestarea unui căpitan rus. Căpitanul rus Constantin Luby, fugit din Rusia după-ce fusese condamnat de un consiliu de rĕsboiŭ de acolo, a fost arestat alaltă-erĭ în Galațĭ de judecătorul de instrucție cab. 2, spre a fi estrădat. Mandatul de arestare a fost confirmat de tribunal, căpitanul a fost trimis la arestul central până la terminarea actelor de extrădare.

Conferențe asupra băncilor ardelene

La „*Országos magyar szovetseg*" din Budapesta se urmeză conferențele în cestiunea raporturilor de naționalitate din țéră. Sâmbătă séra a ținut o conferență Dr. *Fenyvesi* Soma despre „*Maghiarii din Ardeal și raporturile de credit din Sĕcuime*".

Conferențiarul arată cu date statistice cum se înmulțesc și se întăresc institutele de credit ale naționalităților și cum ele ar urmări sprijinirea culturei naționalităților și politica contrară statului (?) Causele relelor economice în Ardeal și mai ales în Sĕcuime le găsesce autorul în afacerile de cămătărie ale băncilor micĭ din Sĕcuime (!), carĭ în loc de împrumuturĭ hipotecare se ocupă cu împrumuturĭ scumpe cambiale. Față cu activitatea politică a băncilor naționalităților, arată indiferentismul băncilor maghiare către interesele naționale maghiare și culturale și carĭ n'au altceva în vedere, decât politica de dividende grase. Remediarea rĕului o vede conferențiarul în aceea, ca băncile maghiare sĕ facă politică de proprietate maghiară, ér nu numai politică de cambii. Ar trebui sĕ se înființeze un institut financiar central în Ardeal, care sĕ facă politică de proprietate și sĕ mulțumescă necesitățile de credit ale țĕranilor.

Asupra conferenței lui Fenyvesi s'a deschis apoi o discusiune interesantă. Contele Ioan *Eszterhazy* a schițat deosebirile dintre băncile maghiare și băncile naționalităților și a lansat ideia înființării unei grupărĭ a băncilor maghiare. — *Jancso* Benedek spune, că el a propus odată sĕ se urmărescă cu atențiune schimbările de proprietate, guvernul trecut însĕ a considerat acésta de o cestiune cu caracter agresiv și n'a inițiat o lucrare în sensul acesta. Dr. *Ajtay* Jozsef a accentuat, că și băncile „valahe" și băncile maghiare storc de-opotrivă prin împrumuturĭ cambiale pe micul proprietar, rĕu, care numai așa s'ar puté înlătura, décă s'ar face o reformă a institutelor financiare. Spre scopul acesta cere înființarea unei băncĭ hipotecare centrale.

Viitórea conferență se va ține la 10 Decemvrie de către *Hanyay* Octav despre „tendențele pangermane cu deosebită considerare la Ardeal".

Din Franța.

Francesiĭ au în istoria lor o figură, eroică unică în felul ei, o fecióră care a sĕvêrșit în secolul XV nisce fapte înscrise în istoria Franței cu litere de aur. Fecióra se numesce *Jeanne Darc*, supranumită „Fecióra de Orleans", cunoscută tuturor carĭ au avut ocasiune a face studiĭ secundare. Fecióra de Orleans a inspirat pe poețĭ și autorĭ dramaticĭ și un geniu nu mai mic. ca *Schiller*, a întrodus'o în literatura universală prin cunoscuta sa dramă „*Die Jungfrau von Orleans*".

Patrioțiĭ francesĭ i-au ridicat în Paris o statuă frumósă și au cerut în timppul din urmă cu insistență la Roma, ca Jeanne Darc sĕ fie beatificată.

Pentru cei, ale căror cunoscințe istorice vor fi date în parte uităriĭ. reproducem în câteva rêndurĭ din micul dicționar „*Larousse*" ceea ce se scrie despre Jeanne Darc:

Darc (Jeanne) supranumită Fecióra de Orleans, eroină francesă născută la Domrémy la 1412. De o pietate estremă, i-se părea, că aude glasurĭ, carĭ îĭ ordonau a merge sĕ salveze Franta desolată în urma invasiunei englese. Ea se duse sĕ caute pe regele la Chinon, reuși a-l convinge și fù pusă în fruntea unei micĭ trupe înarmate, sili pe Englesĭ a ridica asediul, îĭ învinse la Patay și făcù sĕ se încoroneze (sacrer) Charles VII la Reims. Părăsită, ba póte chiar tradată de ai sĕi la Compiègne, ea cădù în mânile Englesilor, carĭ o arseră de viuă la Rouen (1431). Charles VII n'a făcut nimic spre a scăpa pe fecióra, care fù rehabilitată abia după mórte (1456.)"

In învălmășala politică, in care se sbuciumă astăḑĭ Franța și ale cărei detailurĭ cetitoriĭ le cunosc, profesoriĭ socialiștĭ de pe catedre și jurnaliștiĭ cosmopolițĭ prin pressă, nu s'au sfiit a se năpusti asupra acestei sublime figurĭ acoperindu-o de batjocură și oprobriu.

Un țipet de indignare a strĕbătut prin întréga Franță și ministrul cultelor orĭ cât ar sta el sub influența radicală-socialistă a partidului de la putere, s'a vĕḑut îndemnat a lua mĕsurĭ împotriva acelor profesorĭ, carĭ au desconsiderat sentimentul patriotic și pietatea față cu fecióra de la Orleans, ér tinerimea studiósă a aranjat o procesiune de ispășire la statua feciórei și au încununat'o.

Scriind despre manifestația tinerimei, ḑiarul socialist „*l'Humanite*" în fruntea căruia stă deputatul *Jaurès*, a persiflat tótă mișcarea, la care au luat parte bărbațĭ distinșĭ ai vieții publice în frunte cu Fr. Coppée. In persiflarea acésta, ḑiarul socialist cuprinde și pe înfocatul poet și patriot frances *Déroulède*, care de vre-o 4—5 anĭ petrece în exil la S. Sébastien (Spania). „Se așteptă inevitabila telegramă a lui Déroulède" încheia ḑiarul lui Jaurès.

La observația acésta Déroulède a adresat lui Jaurès o scrisóre, în care între altele se cuprinde următorul pasagiŭ:

„Părerea mea este că Jeanne Darc este cea mai sublimă eroină din tótă istoria nóstră eroică. Fr. Coppée și tineriĭ protestatarĭ sunt patrioțĭ cu atât mai necesarĭ patriei, cu cât discipoliĭ d-vóstră și d-vóstră îĭ sunteți mai funeștĭ. Ér d-vóstră, d-le Jaurès după părerea mea sunteți cel mai odios pervertitor de consciențe, care a făcut vre-odată în Franța serviciĭ strĕinilor, fără sĕ vĕ fi putut câștiga măcar stima și simpatia acelor „frațĭ germanĭ" în favorul cărora vĕ sforțațĭ a ne face sĕ renegăm pe frațiĭ noștri din Alsația și Lorena. Aduceți-vĕ aminte de disprețul injurios al lui *Bebel* pentru socialismul vostru ministerial. Aduceți-vĕ aminte de judecata lui *Kautsky* pronunțată asupra Republicei vóstre francmasone, delatrice și polițiste".

Pentru ofensa cuprinsă în scrisórea de mai sus a lui Déroulède, Jaurès deși adversar al duelului, a trimis martorĭ lui Déroulède.

Duelul va avé loc cât mai curând la S. Sebastien în Spania.

Tóte foile au raportat despre incidentul Jaurès-Déroulède. Étă de ce ne-am simțit îndemnațĭ a espune mai sus pe scurt istoricul acestui incident.

Convocare.

Reuniunea femeilor române pentru ajutorarea vĕduvelor sérace din Brașov și Săcele își ține *adunarea sa generală* în 30 Noemvrie st. v. a. c. — ḑiua sfântului Andreiŭ — (13 Dec. st. n.) după prânḑ la 3 óre, în sala festivă a gimnasiului românesc din Brașov.

Avem onóre a învita la acéstă adunare pe stimatele membre fundatóre și ordinare ale Reuniunei.

Pe lângă agendele obicinuite adunarea de acum are sĕ resolve și problema alegerii comitetului pe un nou period de 3 anĭ.

Brașov, 22 Novembre v. 1904.

Pentru comitetul societății:

Balașa Blebea, presidenta. *Dr. I. Blaga*, secretar.

Literatură.

In editura tipografiei *M. G. Gheorghiu* din Piatra N., a apărut: **Hedda Gabler** dramă în 4 acte de celebrul scriitor Henrik Ibsen, tradusă în românesce de cunoscutul și mult apreciatul publicist B. Marian. Cartea costă micul preț de 60 banĭ, și se vinde în folosul șcólei de meserii din Piatra N.

— A apărut calendarul **Lumea ilustrată și almanachul folositor.** Calendarul Lumea ilustrată conține 507 ilustrațiunĭ, 4 suplimente și un text fórte interesant. Intre ilustrațiunĭ relevăm: Serbarea de la 10 Maiŭ de la palatul Cotrocenĭ, a centenarului Ștefan cel Mare, portretele deputaților și senatorilor, frumsețile de țéră, rĕsboiul ruso-japones etc. etc. Almanahul folositor conține 210 articole folositóre și 35 articole umoristice. Prețul unui calendar coróne 2·30. De vêndare la toțĭ librarii și la editorul Ig. Hertz, hotel de France Bucurescĭ.

A apărut la Bucurescĭ:

Sistema ortografică a limbei române **de *Nic. Densușianu*, o broșură de 73 pagine și se află de vêndare la librăria Leon Alcalay din Bucurescĭ cu prețul de 1 leu, trimisă cu posta 1 leu 15 banĭ sĕu 1 cor. 10 fil.**

ULTIME SCIRI.

Berlin, 5 Decemvrie. Se telegrafiéză din Petersburg, că Rusia a înființat și mobilisat o a treia escadră cu menirea pentru Extremul-Orient. Nóua flotă e compusă esclusiv din flota Mărei Negre.

Londra, 5 Decemvrie. De la Port-Arthur nicĭ o scire. Se scie numai atât, că după armistițiul de 6 óre ce s'a dat în urma bătăliei de la colina de 203 m., asediul s'a continuat.

Petersburg, 5 Decemvrie. După scirĭ din Mukden, colóna generalului *Rennekampf* a alungat pe Japonesĭ din regiunea Inșahanșu și Tatinșiușang. Spre sud de Lidiatun Cazacii de Don au surprins tabĕra japonesă, au măcelărit mai mulțĭ soldațĭ și au luat ca pradă 8 tunurĭ.

Belgrad, 5 Decemvrie. Regele Petru a însărcinat pe *Gruici* cu formarea cabinetului. Noul cabinet va avé direcție moderată.

Diverse.

Teatrele din Londra. Londra, marea metropolă engleză, numĕră actualmente, în cartierele Westend și City, 26 de teatre marĭ, ér în foburgurĭ, 33 de teatre, 61 sale de concert și 642 teatre de varietățĭ. Teatrele sunt frecventate regulat de 47.000 de spectatorĭ, ér celelalte sale de spectacole, de 34.000. Afară de acestea mai sunt în Capitala engleză 762 de cafeurĭ-concerte frecventate, în fie-care séră, de peste 14.000 de spectatorĭ.

Incidentul de la Hull subjectul unui balet. E cunoscut tuturor nenorocitul incident de la Hull, unde mai multe bărcĭ de pescarĭ engleze au fost bombardate de vasele flotei rusescĭ din Baltica în drum spre Japonia. Acest incident a servit de subiect unui balet, ce s'a dat pentru prima óră la Alhambra, din Londra, Joi, 21 Noemvrie. Sceneria acestui balet e înjghebată ast-fel: Scena e cufundată într'un întunerec cumplit. Două bărcĭ de pescarĭ, cu felinare verḑĭ, se ivesc și ómenii lor întind plasele cu mișcărĭ ritmice. De odată un vas de rĕsboiu rusesc se arată în zare și începe sĕ bombardeze bărcile. Echipagiile, nișce baletiste frumóse, es și execută piruete cu pescarii. La sfêrșit sosesce o femeie voinică, Britania, care executând câte-va puncte, restabilesce pacea, în vreme ce orchestra intonésă imnul Good save the King. Baletul acesta a avut un succes imens.

Proprietar: **Dr. Aurel Mureșianu.**
Redactor responsabil **Traian H. Pop.**

cu găitane și cu ghete cu scârțĭ, cu călcâiele de-o schiópă, — călca fudul cu cucóna Fifița la braț; și dumneaei, așa cum era îmbrăcată de năstrușnic cu roș, galben și albastru, — părea de departe un papagal uriaș.

Têrgul Moșilor vuia surd în lumina albă a primăverei. In nourii luminoșĭ de praf lumea pestriță fierbea pretutindenĭ. De-asupra coșercilor de florĭ ale pălăriilor de tóte neamurile, fluturau mii de stégurĭ, pluteau mii de balóne colorate și 'n nourul acela uriaș de pulbere plutea vuetul asurḑitor al mulțimei, larma fanfarelor și a tarafurilor, țipetele răgușite ale cornurilor de carton; ér strigătele disperate se încrucișau în tóte părțile.

„Aicĭ e distracția americană cu barca pe uscat, domnilor! Poftițĭ, poftițĭ, poftițĭ: dresarea leilor, panterelor și tigrilor începe domnilor... Ceva extra și ne mai vĕḑut în tótă Europa... Minunea minunilor! Acesta a fost ultimul signal și definitiv, domnilor!"

Pe domnul Niță și pe cocóna Fifița îi luaseră valurile spre *Grădina lui Eliad* Cóna Fifița se sbătea ca în gură de șarpe, sudórea îi spăla pudra de pe obrajĭ și dumneaei îl descânta pe domnul Niță în gura mare:

„Firi-i-ai al dracului... Care va sĕ ḑică, *musu*, îțĭ bațĭ joc de mine... Ce credĭ că jucăm păpușele, musu?... Te facĭ că n'auḑĭ, ai? Aoleo! m'ai călcătără pă bătătură... Bătătura mea... Bătăturaa mea..."

— Pentru Dumneḑeu, fii mai cu reson, Fifițo dragă, nu striga așa, că-i rușine de lume!... o ruga bietul domnul Niță de toțĭ Dumneḑeii.

„Firi-i-ai al dracului cu resonul tĕu cu tot..."

— Pentru numele lui Dumneḑeu, fii mai cu re..

„Taaacĭ, tacĭ! că m'apucă éră nevricalele, pandaliile... Tu mĭ-ai mâncatără tinerețele... Ghiujule, putregaiule, hodorogule..."

(Va urma.)

Dela „Tipografia A. Mureşianu“ din Braşov,

se pot procura următórele cărţi:

(La cărţile aici înşirate este a se mai adauge pe lângă portul postal arĕtat, încă 25 banī pentru recomandaţie.)

Scrieri economice.

Manual complet de agricultură raţională, de Dr. *George Maior*, profesor de agricultura la şcóla superióră de la Ferĕstrĕu şi la Seminarul Nifon Metropolitul din Bucurescī. Cartea cuprinde patru volume:

Vol. *I Agrologia*, séu Agricultura generală. 34 cóle de tipar cu 217 figurī în text. Carte didactică aprobată de On. Minister de Agricultură al României cu decisia Nr. 2078 din 1897. Costă *5 coróne.*

Vol. II. ***Fitotechnia***, séu cultura specială a plantelor, 38 cóle de tipar cu 202 figurī în text. Carte premiată de Academia Română cu premiul Nasturel-Herescu in sesiunea 1889. Costă *8 coróne.*

Vol. III. ***Zootechnia***, séu Cultura generală şi specială a vitelor cornute, dimpreună cu lânăria şi lăptăria, 49 cóle de tipar cu 225 figurī în text. Costă *8 coróne.*

Vol. IV. ***Economia Rurală***, séu orgaşisaţiunea şi administrarea moşiilor marī şi micī. Costă *8 coróne.*

Cartea d-lui prof. Maior se deosebesce esenţial de lucrările de acest fel apărute până acuma în limba şi literatura română prin aceea, că este prima lucrare completă pe terenul agronomiei în limba nóstră, care trateză tóte cestiunile cele mai marī ca şi pe cele micī privitóre la agricultura română din tote ţĕrile locuite de Românī, pe basa progreselor actuale ale sciinţei şi technicei agricole moderne. Ea ia serios concurenţa cu cele mai bune lucrărī apărute până acum în limbile culte germană, francesă etc.

Economia pentru şcólele poporale compusă de Teodor Roşiu, învĕţător la şcóla principală română din Lăpuşul-Unguresc. Ediţ. a doua. Preţul 60 b. (pl. 5 b. porto.)

Despre influinţa împrejurărilor asupra acţiunilor şi deprinderilor animalelor de Lamarck, cu un studiu asupra lui Lamarck, de Panaite Iosîn. Preţul 50 b. pl. 10 b. porto.

România agricolă, studiu economic de Dr. George Maior, profesor de agricultură şi fost estimator espert la banca agricolă. Motto: „Sĕrac în ţĕră sĕracă“. Eminescu. Preţul 2 cor. plus 10 b. porto.

„Cartea Plugarilor“ séu povestir. economice despre grădinărit, economia câmpului, crescerea vitelor“ etc. scrisă de *Ioan Georgescu.* 90 pag. Form. 8⁰ costă 50 b. (+ 6 b. porto).

Insoţirile de credit împreunate cu însoţirī de consum, de vêndare, de viiecu de lăptarī etc. Indreptare practică pentru înfiinţarea şi conducerea de astfel de însoţirī, de F. W. Raiffeissen. *Ediţiunea a V-a* Trad. de *Dr. A. Brote.* Editura Reuniunei rom. de agricultură din comit. Sibiiului Conţine 227 pag. costă cor. 1.60 (+ porto 20 banī.)

Grădina de legume, de *Ioan F. Negruţiu*, profesor în Blaşiu. Pentru poporul nostru, scrierea d-lui prof. Negruţiu, e de cel mai mare folos practic. Costă 50 b. (plus 5 b. porto).

Imbunătăţirea stăriī satenului, de Gr. G. Peucescu. Preţul 50 banī (pl. porto 5 b.)

Losurī din 1860	156.50
Acţii de-ale Băncei austro-ungară .	16.34
Acţii de-ale Băncei ung. de credit .	807.52
Acţii de-ale Băncei austr. de credit	678.50
Napoleondorī	19.06
Mărcī imperiale germane	117.55
London vista	239.47½
Paris vista	95.20
Note italiene	95.25

Cursul la bursa din Viena.

Din 5 Decemvrie n. 1904.

Renta ung. de aur 4%	119.05
Renta de coróne ung. 4% . . .	98.20
Impr. căil. fer. ung. în aur 3½% .	88.95
Impr. căil. fer. ung. în argint 4% .	97.95
Bonurī rurale croate-slavone . . .	98.50
Impr. ung. cu premii	207.—
Losurī pentru reg. Tisei şi Seghedin .	161.65
Renta de hârtie austr.	100.05
Renta de argint austr.	100.—
Renta de aur austr.	119.85
Renta de coróne austr. 4% . . .	100.25
Bonurī rurale ungare 3½ % . . .	91.35

Plecarea şi sosirea trenurilor de stat reg. ung. în Braşov.

Valabil din 1 Octomvrie st. n. 1904.

Plecarea trenurilor din Braşov.

Dela Braşov la Budapesta:

I. Trenul mixt la óra 5·32 min. dimin.
II. Tr. accel. (peste Clusiu) la ó. 2·45 m. p. m.
III. Trenul de pers. la óra 8·7 min. séra.
IV. Tr. accel. p. Arad la órele 10·26 m. séra.

Dela Braşov la Bucuresci:

I. Trenul de persóne la óra 3·55 m. dim.
II. Tren accel. la órele 4·59 m. dim.*)
*) (Nu mai până în 15 Novembre).
III. Trenul mixt la órele 11·35 m. a. m.
IV. Trenul accel. la óra 2·19 min. p. m. (ce vine pe la Clusiu).
V. Tren mixt la órele 6·50 séra.* (care circulă numai la Predeal).

Dela Braşov la Kezdi-Oşorheiu şi Ciuc-Ghimes:

I. Trenul de pers. la óra 5.25 min. dim.*
II. Trenul mixt la óra 8·45 min. a. m.* (* au legătură până la Ciuc-Gyimes).
III. Trenul de per. la óra 2·50 m. p. m. (are legătură cu Ciuc-Szereda).
IV. Tren de pers. la órele 6.34 m. séra.*

Dela Braşov la Zĕrnesci (gara Bartolomeiu)

I. Trenul mixt la óra 9·2 min. a. m.
II. Trenul mixt la óra 5·26 min. p. m.

Sosirea trenurilor în Braşov:

Dela Budapesta la Braşov:

I. Tren acc. p. Arad la órele 4·52 m. dim.
II. Trenul de persóne la óra 7·50 dim.
III. Tr. accel. peste Clusiu la ó. 2·9 m. p. m.
IV. Trenul mixt la óra 9·27 min. séra.

Dela Bucuresci la Braşov:

I. Tren. de pers. la óra 7·28 min. dim.
II. Trenul accel. la 2.18 min. p. m. (Are legătură cu Sibiiu şi Cluj).
III. Trenul pers., la óra 4·55 m. p. m.
IV. Trenul mixt. la óra 9·18 min. séra.
V. Tr. accel. la órele 10·14 m. séra. (Numai până în 15 Novembre).

Dela Kezdi-Oşorheiu şi Ciuc-Ghimes la Braşov

I. Trenul de persóne la óre 8.25 m. dim. (are legătură cu Ciuc-Sereda)
II. Trenul de pers. la óra 1·59 m. p. m. (are legătură cu Ciuc-Gyimes).
III. Trenul mixt, la óra 6·10 m. séra.*)
IV. Tren mixt, la órele 10·1 m. séra.

Dela Zĕrnesci la Braşov (gar. Bartolomeiu.)

I. Trenul mixt la óra 7·02 min. dim.
II. Trenul mixt la óra 1·12 min. p. m.

Tipografia A. Mureşianu, Braşov.